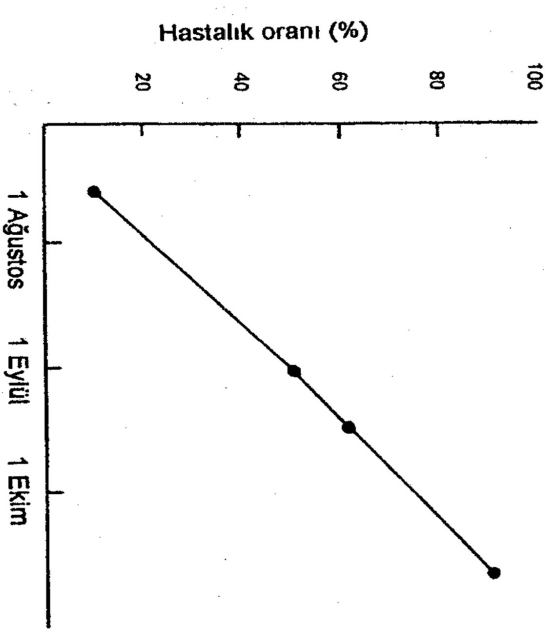

TEK VE ÇOK DÖNGÜLÜ HASTALIKLAR

Belirli bir zaman süreci içindeki artışları bakımından patojenler arasında belirgin farklılıklar vardır. Tek döngülü, yani bir gelişme mevsiminde sadece bir döl veren, yaşam çemberini bir kez tamamlayabilen patojenlerin meydana getirdiği epidemiler yavaş gelişir. Fakat aynı konukçunun sürekli olarak bulunduğu durumlarda, inokulum yıldan yıla artarak, uzun vadede ciddi boyutlara ulaşabilir. Çoğu toprak kökenlidir ve hastalığı başlatan primer inokulum toprakta veya bitki artıkları üzerinde bulunan aklamidospor, sklerotum vb. Dinlenici yapılarından oluşur. *Verticillium* ve *fusarium* türleri basit faiz şeklinde artış gösteren tek döngülü hastalıklardır. Böyle bir hastalık oranı zamana bağlı olarak doğrusal bir artış göstermektedir.

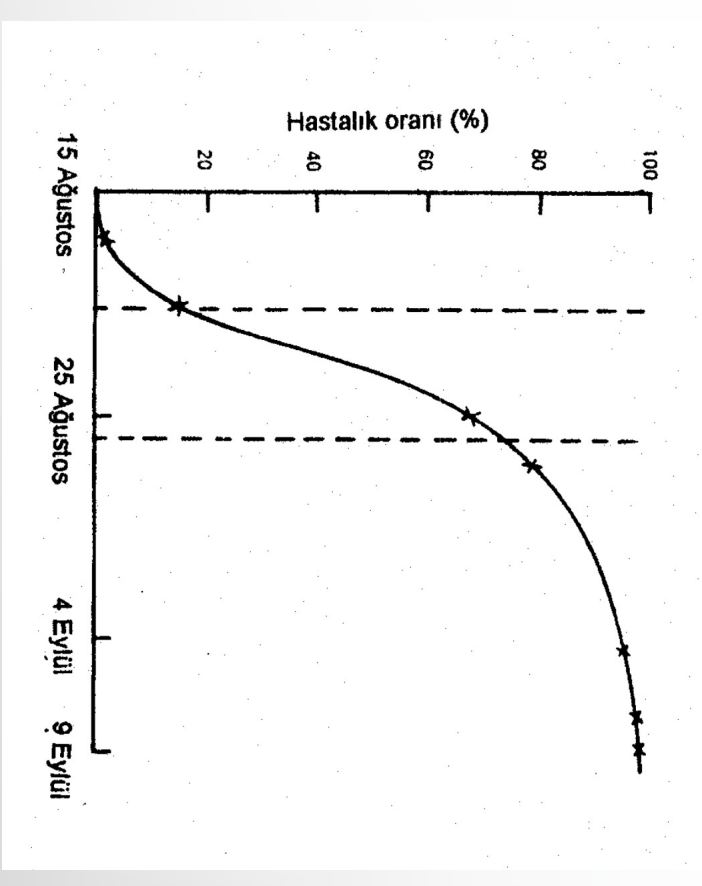

Şekil 4.2 : Doğrusal artış gösteren bir hastalık epidemisi.

Bazı hastalıklarda ise, patojen bir mevsim içinde çok sayıda döl verdiği için kısa sürede hızlı bir artış gösterir.

Phytophthora infestans gibi döl sayısı fazla olan çok döngülü patojenler bileşik faiz şeklinde artış gösteren hastalıklara neden olurlar. Böyle bir hastalık zamana bağlı olarak "S" eğrisi şeklinde bir artış gösterir.

Başlangıçta sınırlı miktardaki inokulumu bağılı olarak yavaş bir artış görülür. İnokulumun belli bir oranda artmasından sonra konukçunun da yeterli oranda bulunmasıyla hastalık oranı hızlı bir şekilde yükselir ve daha sonra ortamda enfekte edilmemiş konukçu sayısının azalmasıyla epidemi yavaşlar.

S eğrisi şeklinde artış gösteren bir hastalık epidemisi